

Structural-Legal Aspects of Long-Term Detentions and Ethical Considerations in This Field

S. A. Mousavi¹, M. Bahrami Khoshkar Ph.D.*², M. Mosaddeq Ph.D.², B. Shamlou Ph.D.³

1. Ph.D. Student in Jurisprudence and Criminal Law, Shahid Motahari University, Tehran, Iran.

2. Department of Jurisprudence and Private Law, Shahid Motahari University and Higher School, Tehran, Iran.

3. Department of Criminal Law and Criminology, Faculty of Law, Shahid Beheshti University, Tehran, Iran.

Abstract

Background: Arrest or temporary detention is one of the most severe decisions made by criminal authorities for the accused. In fact, in temporary detention, the accused is deprived of his freedom and is imprisoned in a place where he does not enjoy normal rights and freedoms. Since the temporary detention order is contrary to the principle of innocence and freedom of movement of individuals and its harmful consequences are irreparable, the legislator has tried to remove it from the judge's authority and regulate it under the rule and law. However, in practice, unfortunately, it is often observed that this legal capacity, instead of being useful for the security of society, causes a lot of oppression and injustice. Therefore, in the present study, the researchers decided to examine the structural-legal aspects of long-term detentions and ethical considerations in this field.

Conclusion: Long-term detention is illegal and has numerous psychological consequences such as anxiety, depression, and even suicide for the detained person. To prevent the dangers of temporary detention, ethical considerations such as: respect for human rights, necessity and proportionality, justice and impartiality, transparency and information, monitoring and review, and social and psychological support should be taken into account. Regarding illegal detentions, two structural and legal factors are relevant in issuing an illegal or unjustified long-term temporary detention order.

Keywords: Structural-legal dimensions, Ethical considerations, Temporary detention, Long-term detention

***Corresponding Author:** M. Bahrami Khoshkar Ph.D., Department of Jurisprudence and Private Law, Shahid Motahari University and Higher School, Tehran, Iran. Email: bahramikhoshkarm@gmail.com

How to cite: Mousavi S.A, Bahrami Khoshkar M, Mosaddeq M, Shamlou B. Structural-legal aspects of long-term detentions and ethical considerations in this field. *Ethics in Science and Technology*. 2025;20(08): 1-10.

Copyright © 2025 Authors. Published by Iranian Association for Ethics in Science and Technology. This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International license. (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc/4.0/>). Non-commercial uses of the work are permitted, provided the original work is properly cited

ابعاد ساختاری-حقوقی بازداشت‌های طولی‌مدت و ملاحظات اخلاقی در این زمینه

سید احمد موسوی^۱، دکتر محمد بهرامی خوشکار^{۲*}، دکتر محمد مصدق^۳، دکتر باقر شاملو^۴

۱. دانشجوی دکتری فقه و حقوق جزا، مدرسه عالی و دانشگاه شهید مطهری، تهران، ایران.

۲. گروه فقه و حقوق خصوصی، مدرسه عالی و دانشگاه شهید مطهری، تهران، ایران.

۳. گروه حقوق جزا و جرم‌شناسی، دانشکده حقوق، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

(تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۱۰/۰۴، تاریخ پذیرش: ۱۴۰۳/۱۲/۰۴)

چکیده

زمینه: بازداشت یا بازداشت موقت یکی از شدیدترین تصمیم‌های مراجع کیفری برای متهم است. در واقع در بازداشت موقت آزادی متهم گرفته می‌شود و او را در مکانی که از حقوق و آزادی‌های متعارف برخوردار نباشد، حبس می‌کنند. از آنجا که قرار بازداشت موقت با اصل برائت و آزادی رفت‌وآمد افراد مخالف است و نتایج زیان‌بار آن غیرقابل جبران است، قانونگذار سعی کرده آن را از اختیار قاضی خارج و تحت قاعده و قانون تنظیم کند. اما در عمل متأسفانه به کرات مشاهده می‌شود که این ظرفیت قانونی به جای اینکه برای امنیت جامعه مفید واقع شود موجبات ظلم و بی‌عدالتی فراوانی می‌شود. بنابراین در مطالعه حاضر محققان بر آن شدند تا ابعاد ساختاری-حقوقی در بازداشت‌های طولی‌مدت و ملاحظات اخلاقی در این زمینه را مورد بررسی قرار دهند.

نتیجه‌گیری: بازداشت طولانی مدت غیر قانونی است و تبعات روانی متعدد مانند اضطراب، افسردگی و حتی خودکشی را برای فرد بازداشت شده در بر دارد. برای جلوگیری از مخاطرات بازداشت موقت باید ملاحظات اخلاقی مانند: احترام به حقوق بشر، ضرورت و تناسب، عدالت و بی‌طرفی، شفافیت و اطلاع‌رسانی، نظارت و بازبینی و حمایت‌های اجتماعی و روانی مورد توجه قرار گیرد. در خصوص بازداشت‌های غیر قانونی، دو عامل ساختاری و حقوقی در صدور قرار بازداشت موقت طولانی مدت غیر قانونی یا بی‌جهت مطرح هستند.

کلیدواژگان: ابعاد ساختاری-حقوقی، ملاحظات اخلاقی، بازداشت موقت، بازداشت طولی‌مدت

سرآغاز

اهمیت آیین دادرسی در پدید آوردن عدالت قضایی و تجسم عینی آن به حدی است که شعار پاره‌ای از نظام‌های حقوقی^۶ مانند نظام حقوقی عرفی این است که «برای دستیابی به عدالت، به قاضی فقط آیین دادرسی بیاموزید، او خود راه حل عادلانه را خواهد یافت». قوانین آیین دادرسی کیفری که اصول و قواعد کشف و تحقیق جرایم، و تعقیب و محاکمه متهمان را تنظیم و پیش‌بینی می‌کنند، زمانی از ارزش و اعتبار کافی برخوردارند که میان دو حق، حق بزه‌دیده و جامعه که از وقوع جرم متضرر و متزلزل شده‌اند و حق انسانی که فعلاً به عنوان متهم شناخته شده است، تعادل و توازن برقرار نمایند. فلذا عوامل بسیار زیادی در این مسیر وجود دارد که باعث تضییع حقوق متهمین می‌گردند. از این رو در پژوهش حاضر محققان بر آن شدند به بررسی ابعاد ساختاری-حقوقی در بازداشت‌های طولی‌مدت و ملاحظات اخلاقی^۷ در این زمینه بپردازند.

ارتکاب جرم^۱، علاوه بر تحمیل زیان بر بزه‌دیده، موجب برهم زدن نظم عمومی و تزلزل در ساختار امنیت اجتماعی^۲ می‌شود. این واقعیت، به طور طبیعی، نظام عدالت کیفری^۳ را به سمت برخورد با متهم سوق می‌دهد و در صورتی که در این فرآیند، حقوق متهم خواه به لحاظ قانونی تضمین و خواه به لحاظ قضایی رعایت نشود، خود متهم تبدیل به بزه‌دیده می‌شود. در واقع، تضییع حق از طرف یک شهروند عادی، با تضییع حق از سوی نظام عدالت کیفری پاسخ داده می‌شود و در نتیجه، در قبال تضمین حقوق جامعه و بزه‌دیده، تضییع حقوق متهم صورت می‌گیرد که این امر بی‌شک ستون‌های اخلاقی^۴ و عدالت^۵ در جامعه را متزلزل می‌سازد. حقوق متهم و تضمینات ناظر بر آن، موضوع آیین دادرسی کیفری است.

بحث

بازداشت موقت و تفاوت آن با بازداشت غیر قانونی

بازداشت یکی از شدیدترین تصمیم‌های مراجع کیفری برای متهم است. این تصمیم قبل از قضاوت دادگاه، و بدون اثبات جرم متهم صورت می‌گیرد (۱). در واقع بازداشت بر اساس ادعای ثابت نشده صورت می‌گیرد. در بازداشت موقت^۱ یا جوری که مکاتب حقوقی غربی می‌گویند؛ بازداشت پیش از محاکمه (۲)؛ آزادی متهم گرفته می‌شود و او را در مکانی که از حقوق و آزادی‌های متعارف برخوردار نباشد حبس می‌کنند. کارکرد اصلی آن جلوگیری از خطرات احتمالی ناشی از آزادی متهم و فرار او است و از این نظر کارکردی مشابه صدور قرار وثیقه، کفالت یا ممنوعیت خروج متهم از حوزه قضایی یا خروج از کشور دارد. تصمیم به بازداشت متهم در پیش از محاکمه یکی از بحث برانگیزترین تصمیمات عدالت کیفری است زیرا این تصمیم افراد را از آزادی خود سلب می‌کند در حالی که فرض می‌شود آن‌ها از جنایت بی‌گناه هستند. در واقع، تصمیمات بازداشت پیش از محاکمه می‌تواند عواقب مهمی برای متهمان داشته باشد، که باید با پیامدهای بالقوه وثیقه برای امنیت عمومی و روند دادرسی کیفری متعادل شود. با وجود این، تصمیم‌گیری وثیقه و بازداشت مبتنی بر دادگاه نسبتاً مورد بررسی قرار نگرفته است (۳).

در سال‌های اخیر، قوه قضاییه مشکلات بسیاری مربوط به استفاده بیش از حد از بازداشت موقت را تجربه کرده است. مطالعات متعدد نشان داده است که این عمل بر رفاه زندانیان و حقوق دادرسی آن‌ها تأثیر می‌گذارد، همچنین هزینه بر است و پیامدهای ناکارآمدی را برای نظام عدالت کیفری به دنبال دارد. از همه نگران‌کننده‌تر، بازداشت طولانی مدت پیش از محاکمه، احتمال صدور احکام مجرمیت و پذیرش اقرار مجرمیت را افزایش می‌دهد. با انجام این کار، بازداشت پیش از محاکمه ممکن است به عنوان پیشگویی خود تحقق بخش عمل کند که خطر زندانی شدن در آینده را افزایش می‌دهد (۴).

در خصوص تفاوت بازداشت موقت با بازداشت غیر قانونی^۲ لازم به ذکر است که قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مشتمل بر اصول نوزدهم الی چهل و دوم تحت عنوان حقوق ملت، آزادی‌ها و حقوقی را برای مردم مقرر کرده است، مانند انواع حقوق موجود برای انسان‌ها که در حقوق ملت‌های مختلف موجود می‌باشد، مانند حق اشتغال، حق تابعیت، حق اقامت و ... در خصوص حق آزادی ضمانت اجرایی در قوانین عادی بعدی تعیین شده است. یکی از آن‌ها ماده ۵۷۰ قانون مجازات اسلامی کتاب پنجم مصوب ۱۳۷۵ می‌باشد. که مقرر داشته: «ماده ۵۷۰- هر یک از مقامات و مأمورین وابسته به نهادها و دستگاه‌های حکومتی که برخلاف قانون، آزادی شخصی افراد ملت را سلب کند یا آنان را از حقوق مقرر در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران محروم نماید علاوه بر انفصال از خدمت و محرومیت یک تا پنج سال از مشاغل حکومتی به حبس از دو ماه تا سه سال محکوم خواهد شد.» همچنین ماده ۵۷۳ در خصوص ضمانت اجرای تخلفات مسئولین

و مأمورین بازداشتگاه‌ها و ندامتگاه‌ها مقرر داشته: «ماده ۵۷۳- اگر مسوولین و مأمورین بازداشتگاه‌ها و ندامتگاه‌ها بدون اخذ برگ بازداشت صادره از طرف مراجع و مقامات صلاحیتدار شخصی را به نام زندانی بپذیرند به دو ماه تا دو سال حبس محکوم خواهند شد.» و از این‌ها مبتنی به تر راجع به ضمانت اجرای مقامات قضایی است که ماده ۵۷۵ این قانون مقرر داشته: «ماده ۵۷۵- هرگاه مقامات قضائی یا دیگر مأمورین ذیصلاح بر خلاف قانون توقیف یا دستور بازداشت یا تعقیب جزائی یا قرار مجرمیت کسی را صادر نمایند به انفصال دائم از سمت قضایی و محرومیت از مشاغل دولتی به مدت پنج سال محکوم خواهند شد.»

ضمناً هرگاه بازداشت فرد از سوی مأموری باشد که به صورت قانونی صلاحیت صدور بازداشت و توقیف را دارد اما اقدام وی برخلاف قانون و بدون رعایت مقررات قانونی باشد، مجازات حبس جنبه غیرقانونی پیدا می‌کند. گاهی مقام قضایی با صدور قرار بازداشت در عمل موجب زندانی شدن متهم در تمام یا بخشی از مدت تحقیقات مقدماتی می‌شود. این امر (بازداشت) که اقدام بسیار شدید علیه آزادی فردی است مخالف با فرض برائت نیز هست؛ زیرا قبل از تعیین کیفر توسط یک دادگاه صالح، متهم در حال تحمل مجازات است و از سوی دیگر قرار بازداشت آثار سویی بر اجرای دادگری خواهد گذاشت. با توجه به زیان‌های بسیاری که بازداشت موقت دارد، امروزه گرایش به محدودکردن هر چه بیشتر موارد صدور قرار بازداشت موقت در نظام‌های کیفری دیده می‌شود و شرایطی ماهوی و شکلی قابل توجهی برای هنجارمندسازی آن در نظر گرفته شده، تا صدور آن بسیار کاسته شود. در سطح بین المللی نیز از بازداشت موقت به عنوان اقدامی بد ولی گاه ضروری یاد می‌شود و در عین حال، چنانچه برای فردی قرار بازداشت صادر شد حقوق او تضمین شود تا شخص متهم تنها از آزادی رفت و آمد محروم باشد و به سایر حقوق او لطمه وارد نشود (۵).

اهداف بازداشت پیش از محاکمه

در حقوق کیفری ایران قسمت عمده‌ای از اهداف اخذ تامين از متهمان، متوجه حمایت از منافع بزه‌دیده و حفظ نظم جامعه است. تأثیر حمایت از حقوق بزه‌دیده، فی الحال ظاهر می‌شود، ولی حمایت از حقوق جامعه بیشتر جنبه پیشگیرانه (پیشگیری از وقوع جرم) داشته و تأثیر آن مربوط به حال و آینده می‌شود. مطابق صراحت قانون آیین دادرسی کیفری و برخی از اسناد بین‌المللی، این اهداف را در سه شاخه مهم می‌توان برشمرد: ۱- دسترسی به متهم و حضور به موقع وی در دادگاه. ۲- جلوگیری از قرار و پنهان شدن متهم. ۳- جلوگیری از امحاء آثار و ادله جرم یا تبانی با شهود.

در خارج از ایران هم همین موضوع صادق است. تحقیقات نشان می‌دهد حدود ۲۲ درصد از زندانیان در اروپا، بازداشت شده قبل از محاکمه هستند. در حالی که طبق این بررسی‌ها استفاده از بازداشت پیش از محاکمه افزایش یافته است، اقدامات جایگزین کماکان مورد استفاده

قرار نمی‌گیرد (۶). جایگزین‌های بازداشت پیش از محاکمه، اقدامات ملایم‌تری هستند که محتوای آن‌ها به‌طور گسترده در حوزه‌های قضایی متفاوت است (از آزادی بدون قید و شرط در بازداشت تا نظارت الکترونیکی). آن‌ها قرار است گزینه‌ای کمتر سختگیرانه در برخورد با متهم در انتظار تحقیقات و محاکمه ارائه دهند. با این وجود، دادگاه‌ها در بسیاری از حوزه‌های قضایی عدم اعتماد به استفاده از آن‌ها را نشان می‌دهند. دادگاه اروپایی حقوق بشر، ماده ۵ بند ۱ و ۳ کنوانسیون اروپایی حقوق بشر، را به صورت محدود تفسیر کرده و شرط یک هدف مشروع را اضافه کرده است. به طور خاص، بازداشت پیش از محاکمه منحصر به زمانی قابل حکم است که بر اساس منافع عمومی مشروع توجیه شود. این‌ها با خطرات خاصی مطابقت دارند که باید از آن‌ها جلوگیری کرد، به عنوان مثال: خطر فرار. بازداشت پیش از محاکمه مدت‌هاست که به عنوان ابزاری برای پر کردن فاصله زمانی بین دستگیری مظنون و محاکمه توجیه شده است، بنابراین با خطرات خاصی که ممکن است در این دوره رخ دهد مقابله می‌کند. به هر جهت این ابزار سخت‌گیرانه عمدتاً به عنوان ابزاری برای جلوگیری از فرار مظنونین، ارتکاب جرم، دستکاری شواهد یا ممانعت از اجرای عدالت در نظر گرفته می‌شود. در برخی از نظام‌های قضایی ممکن است بازداشت پیش از محاکمه نیز برای مقاصد و اهدافی در راستای جلوگیری از ارتکاب مجدد جرم یا حفاظت از نظم عمومی، صادر شود (۷).

استفاده گسترده و پیامدهای زیانبار بازداشت پیش از محاکمه نباید نشان دهد که بازداشت موقت ذاتاً بیش از حد غیرقابل توجیه است. با اعمال منصفانه، بازداشت پیش از محاکمه می‌تواند نقش مهمی در یک سیستم عدالت کیفری متعادل داشته باشد. برای انجام این کار، یک سیستم عدالت پیش از محاکمه منطقی و مؤثر باید بین دو حق بالقوه متضاد تعادل برقرار کند یعنی حق متهمان بر آزادی شخصی و بی‌گناه فرض شدن تا زمان محکومیت و حق عموم مردم که بایستی در امنیت زندگی کنند و متهمان را ببینند که محاکمه می‌شوند و اگر شواهد نشان دهد محکوم و مجازات شوند. دستیابی به این تعادل در انطباق با هنجارها و استانداردهای پذیرفته‌شده بین‌المللی می‌تواند چالشی باشد، به‌ویژه برای سیستم‌های عدالت کیفری که تحت فشار آمار بالای جرم، ناکارآمدی، فساد و کمبود منابع هستند. بیش از یک چهارم از کل زندانیان در جهان بازداشتی موقت هستند. در بسیاری از کشورها، بازداشت پیش از محاکمه معمول است و تعداد بازداشتی‌ها از تعداد زندانیان محکوم بیشتر است. علاوه بر این، بازداشت پیش از محاکمه یک جنبه سختگیرانه از روند عدالت کیفری است. بازداشت‌شدگان پیش از محاکمه که ارتکاب جرمی هنوز محکوم نشده‌اند و از نظر قانونی بی‌گناه فرض می‌شوند، آزادی خود را از دست می‌دهند، و احتمال دارد خانواده، سلامت، شغل و روابط اجتماعی خود را نیز از دست بدهند. هرچند بازداشت موقت یک رویه معمول در اجرای عدالت کیفری است. هر سیستم عدالت کیفری معاصر از نوعی بازداشت پیش از محاکمه استفاده می‌کند و مجرمان مظنون را در انتظار محاکمه یا نهایی شدن محاکمه آن‌ها محدود می‌کند. این امر در نظام‌های عدالت کیفری مبتنی بر قانون عرفی،

قانون مدنی و اصول حقوق انسانی است. دموکراسی‌ها و رژیم‌های استبدادی؛ کشورهای دارای بازار آزاد و اقتصاد برنامه‌ریزی شده متمرکز؛ و کشورهای توسعه یافته و در حال توسعه. به طور خلاصه، بازداشت پیش از محاکمه در هر جایی که دولت‌ها و نهادهای رسمی عدالت کیفری به شکلی وجود داشته باشند، یک رویه جهانی است (۸). بازداشت پیش از محاکمه عمدتاً به عنوان ابزاری برای جلوگیری از فرار مظنونین، ارتکاب جرم، دستکاری شواهد یا ممانعت از اجرای عدالت در نظر گرفته می‌شود. در برخی از حوزه‌های قضایی ممکن است بازداشت پیش از محاکمه نیز برای مقاصد به وسعتی که جلوگیری از ارتکاب مجدد جرم یا حفاظت از نظم عمومی باشد، صادر شود (۹).

اما از طرفی فرایند کیفری که به منظور اجرای دادگری و تشخیص بزهکار انجام می‌شود، گاهی به بیراهه می‌رود و به جای محکوم کردن گناهکار، بی‌گناهی را مورد حکم کیفری قرار می‌دهد. این در حالی است که اشتباهات قضایی در مراحل مختلف فرایند کیفری امکان بروز دارند. از جمله در مرحله تحقیقات مقدماتی، ممکن است مقام قضایی دلایل و قرائن را دال بر توجه اتهام به متهم بداند و با دستاویز به همان قرائن، دستور بازداشت متهمی را صادر نماید که در مرحله رسیدگی بی‌گناهی-اش ثابت شود یا در صورت اثبات گناهکاری او، دادگاه وی را به کیفر (حبس) کمتر از مدت بازداشت محکوم نماید. یا اینکه در اثر غفلت و اشتباه مقام قضایی در کنترل مدت بازداشت، متهم بیش از آنچه قانون مقرر داشته است، در توقیف بماند. علاوه بر این موارد، عوامل انتظامی را نیز باید اضافه نمود. عمل بازداشت موقت پیش از محاکمه ابزاری در آیین دادرسی کیفری است که طبق گزارش‌ها در چندین سیستم بیش از حد مورد استفاده قرار گرفته است، اما دلایل آن تا حدی ناشناخته باقی مانده است. جهت شناسایی دلایل افزایش استفاده از بازداشت موقت متهمین، ادبیات حقوقی و جرم‌شناسی موجود عواملی را روشن کرده است. که عمدتاً شامل مصلحت سنجی افراطی برخی مقامات قضایی یا بعضاً انتظامی است که در تصمیم‌گیری‌ها برای بازداشت افراد عمل می‌کنند. غیر از این عامل مهم، موارد دیگری هم من جمله: عدم دسترسی به محتویات پرونده و الزام افراد به داشتن وکیل برای در اختیار قرار دادن پرونده جهت اطلاع از محتویات آن، چارچوب ساعت اداری، تعیین وثیقه‌های سنگین، نفوذ تعصبات ریشه‌ای در انتخاب بین بازداشت و وثیقه و موارد دیگری که ضمن ادامه موضوعات رساله به آن‌ها پرداخته خواهد شد، را می‌توان اشاره نمود. ضمن اینکه امروزه این قبیل مشکلات در دیگر کشورهای جهان نیز دیده می‌شود. به عنوان مثال در اروپا بیان شده است که بعضی مواقع به علت دسترسی سخت به محتویات پرونده، اعتراض مظنونان و متهمان به دستور بازداشت را دشوار می‌کند. همچنین این موانع عملی، ممکن است نقش محدود کننده‌ای برای وکلای مدافع جهت آماده‌سازی جلسات وثیقه یا گریز از بازداشت موکلشان را به همراه داشته باشد (۱۰).

تأثیرات روانی بازداشت موقت

سه نوع استرس با شرایط بازداشت همراه است: ناتوانی، وابستگی و ترس^۱. ناتوانی به دستکاری غیرعادی محیطی، تحریک حسی و اثرات روانی آن اشاره دارد. این شامل تغذیه نامناسب، کم خوابی، مقادیر و انواع غیرعادی ورزش و غیره است. به عنوان مثال، محرومیت حسی طولانی مدت، می تواند منجر به واکنش های روانی غیرطبیعی شود^(۱۱).

وابستگی که به دلیل ناتوانی زندانی در کنترل جنبه های مهم محیط اجتماعی خود ایجاد و حفظ می شود، اثرات روانی اسارت را بر موضوع توصیف می کند. این وابستگی از لحظه دستگیری شروع می شود و با ادامه اسارت بیشتر می شود. زندانی یاد می گیرد که پاسخ ها نتایج قابل پیش بینی ایجاد نمی کنند. این منجر به تجارب ترس و عدم اطمینان می شود که توسط سلیگمن و دیگران به عنوان «درماندگی آموخته شده» توصیف شده است. «اسیر تمایل دارد با متجاوز همذات پنداری کند. این شناسایی نشانه قهقرایی روانی و عاطفی اجتناب ناپذیر است که زمانی رخ می دهد که فرد بازداشت شده درمانده و کاملاً به دیگران وابسته باشد. ترس پیامد چیزی است که مستقیماً از ناتوانی فرد بازداشت شده در کنترل یا پیش بینی وقایع ناشی می شود. کوچکترین سوء استفاده می تواند ترس را برانگیزد زیرا به وضوح ناتوانی و آسیب پذیری اسیر را نشان می دهد. محققان اشاره می کنند که ترس «نوعی از ترس مداوم و فراگیر است که از تمام ترس های کوچکی که یک اسیر مستحق داشتن آن است تشکیل شده است. ترس از ادامه اسارت به طور نامحدود، ترس از کاری که اسیرکنندگان ممکن است انجام دهند، ترس از امنیت غیرقابل کنترل عزیزان، غیرقابل پیش بینی بودن و عدم وجود پاسخگویی ویژگی های مشترک شرایطی هستند که سندرم مسخ شخصیت را تحریک می کنند. سیر وقایعی که در حین بازداشت بر فرد بازداشت شده تأثیر می گذارد، او را در وضعیتی قرار می دهد که غیرقابل کنترل است. غیرقابل پیش بینی به هر روشی سازگار؛ و در آن به دلیل عدم پاسخگویی آشکار دیگرانی که با آنها در تماس هستند، از ایجاد شیوه ای مؤثر برای رویارویی با این شرایط محروم می شود. این ویژگی ها در درجه اول به منبع کنترل درک شده مربوط می شود که به وضوح در اختیار مقامات بازداشت کننده است^(۱۲).

اثرات روانپزشکی بازداشت را می توان به طور کلی در سه دسته توصیف کرد: افسردگی، اضطراب و واکنش حاد روان پریشی. علائم افسردگی احتمالاً ناشی از احساس درماندگی، ناامیدی و همراه با عدم اطمینان در رابطه با رهایی، احساس عدم آینده است. این علائم ممکن است شدید شوند و به احتمال متمایز و واقعی خودکشی منجر شوند. "سندرم استرس پس از ضربه" احتمالاً شایع ترین سندرمی است که در بازداشت رخ می دهد که البته تنها یکی از انواع واکنش های اضطرابی است که ممکن است ناشی از بازداشت باشد. احتمال یک واکنش روانی حاد به تجربه بازداشت خودکشی است. همچنین در افراد بازداشت شده روان پریشی بیش از چند ساعت اما کمتر از ۲ هفته طول می کشد. بنابراین، قرار دادن افراد در معرض شرایط بازداشت می تواند برای سلامت روان

آنها مضر باشد. فروپاشی سلامت روانی که در بازداشت اتفاق می افتد، در درجه اول از کنترل ناپذیری، غیرقابل پیش بینی بودن و عدم پاسخگویی سیستم بازداشت و عواقب روانی آن سرچشمه می گیرد^(۱۳).

انزوای اجتماعی و بازداشت بدون حقوق دو نوع شکنجه روانی هستند که می توانند اختلال مسخ شخصیت را تحریک کنند. انزوای اجتماعی بخش مهمی از عامل استرس زای وابستگی است و دستکاری سیستماتیک تماس اجتماعی معنادار خارج از کنترل فرد است. محققان اشاره می کنند که: «انزوای اجتماعی از نوعی که شخص را کاملاً به اسیرکنندگان خود وابسته می کند، به هیچ وجه از دست دادن شبکه حمایت اجتماعی معمولی را تسکین نمی دهد... هر چه فردی اجتماعی تر، برون گراتر، انسانی تر، نوع دوست تر و سازگارتر باشد، به طور خلاصه هر چه فرد از نظر اجتماعی سالم تر باشد، تأثیر قطع شدن او از شبکه اجتماعی معمولی اش عمیق تر خواهد بود^(۱۴).

بازداشت طولانی مدت ارتباط تنگاتنگی با ترس دارد و به دلیل کمبود اطلاعات در مورد آزادی، ممکن است منجر به علائم افسردگی شود. در توصیف تأثیر وحشتناک بازداشت طولانی مدت، برخی محققان می گویند: «هیچ چیز به اندازه ناشناخته ها ترسناک نیست، به ویژه در مورد آزادی شما. حبس نامحدود و طولانی مدت یک چیز وحشتناک است. آشفتگی نامحدود، حتی اگر برای چند روز یا چند هفته باشد، می تواند واقعاً ترسناک باشد^(۱۵).

ملاحظات اخلاقی بازداشت موقت

بازداشت موقت یکی از ابزارهای قضایی است که به منظور تضمین امنیت عمومی و جلوگیری از فرار یا اختفای متهمان از محاکمه به کار می رود. اما استفاده از این ابزار قضایی باید با رعایت ملاحظات اخلاقی و حقوقی همراه باشد تا از سوءاستفاده و نقض حقوق بشر جلوگیری شود^(۱۶). در اینجا به بررسی برخی از ملاحظات اخلاقی مهم در زمینه بازداشت موقت می پردازیم^(۱۷):

۱. احترام به حقوق بشر^{۱۱}
بازداشت موقت نباید به معنای نقض حقوق بشر باشد. افراد بازداشت شده باید از تمامی حقوق خود، از جمله حق برخورداری از وکیل، حق اطلاع از دلایل بازداشت و حق برخورداری از شرایط انسانی در محل بازداشت، برخوردار باشند. احترام به کرامت انسانی و جلوگیری از هرگونه شکنجه یا رفتار غیرانسانی از اصول اساسی در بازداشت موقت است.

۲. ضرورت و تناسب
بازداشت موقت باید تنها در موارد ضروری و به عنوان آخرین راه حل مورد استفاده قرار گیرد. ضرورت و تناسب بازداشت باید توسط دادگاه بررسی و تایید شود و نباید به عنوان ابزاری برای تهدید یا اعمال فشار استفاده شود. همچنین باید بازه زمانی بازداشت موقت متناسب با خطرات و ضرورت های موجود تعیین شود.

۳. عدالت و بی طرفی

آزاد بودن متهم موجب از بین رفتن آثار و ادله ی جرم یا باعث تبانی با متهمان دیگر با شهود و مطلعان واقع گردد و یا سبب شود شهود از اداء شهادت امتناع کنند.

بیم فرار یا مخفی شدن متهم باشد و به طریق دیگر نتوان از آن جلوگیری کرد.

آزاد بودن متهم محل نظم عمومی، موجب به خطر افتادن جان شاکی، شهود یا خانواده آنان و خود متهم باشد.

علاوه بر این مطابق ماده ۲۳۹ قرار بازداشت موقت بایستی مستدل و موجه باشد و مستند قانونی و ادله ی آن و حق اعتراض متهم در متن قرار ذکر شود. زیرا بازداشت متهم خلاف اصل آزادی افراد است و بنیابستی بدون دلیل موجه اعمال شود.

در خصوص بازداشت‌های غیر قانونی در مرحله تحقیقات مقدماتی، دو عامل ساختاری و حقوقی در صدور قرار بازداشت موقت طولانی مدت غیر قانونی یا بی جهت مطرح هستند. عوامل ساختاری به معنای عواملی که به حوزه امکانات و تشکیلات دادگستری مربوط هستند می باشد و عوامل حقوقی به عواملی اشاره دارند که بیشتر به مسائل قانونی و یا رویه قضایی مرتبط هستند.

بر اساس تحقیقات عامل‌های ساختاری مانند: نبود پلیس ویژه قضایی، ضعف در ارائه آموزش‌های لازم جهت ارتقای مهارت‌های ضابطین، ضعف در مهارت‌های فنی بازجویان، ضعف در ارائه گزارش‌های کامل مورد نیاز، عدم دسترسی و به کارگیری فناوری‌های جدید، عدم وجود انگیزه کافی و تلاش موثر ضابطین در انجام تحقیقات و تخصصی نبودن حوزه فعالیت ضابطین بیشترین تاثیر را در بروز بازداشت‌های طولانی مدت دارند (۲۱-۲۴). در کنار آن عامل‌های قانونی مانند: کمبود نیروی انسانی (اعم از کادر اداری و قضایی) و طولانی بودن فرایند تحقیقات مقدماتی تا ارسال پرونده به دادگاه بیشترین میزان اثرگذاری بر بروز بازداشت‌های طولانی مدت دارد (۸، ۲۵ و ۲۶).

عوامل و ابعاد ساختاری حقوقی بازداشت بی گناه

حق بی گناه فرض شدن تا زمانی که جرمی ثابت شود، در قوانین، استانداردها و هنجارهای بین المللی تثبیت شده است. با این حال، در طول یک سال، متوسط، حدود ۱۵ میلیون نفر به بازداشت موقت بازگردانده می‌شوند (۲۷). در بسیاری از کشورها بازداشت موقت به جای حبس پس از محکومیت عادی است. در آسیای جنوبی، آفریقای مرکزی و غربی، و بخش‌هایی از آمریکای لاتین، اکثریت زندانیان، بازداشت‌شدگان پیش از محاکمه هستند. امروزه بازداشت‌شدگان پیش از محاکمه مجموعاً ۶۴۰ میلیون روز را در بازداشت موقت سپری می‌کنند، که اغلب هفته‌ها، ماه‌ها و حتی سال‌ها قبل از نهایی شدن محاکمه‌هایشان یا رد اتهاماتشان می‌باشد. با بسیاری از زندانیان پیش از محاکمه سخت‌تر از زندانیان محکوم رفتار می‌شود. همچنین گاهی اوقات برای مدت طولانی، بازداشت‌شدگان پیش از محاکمه به طور مرتب در سلول‌های پلیس نگهداری می‌شوند. در ثانی اگر

بازداشت موقت نباید بر اساس پیش‌داوری‌ها، تبعیض یا تعصبات انجام شود. عدالت و بی‌طرفی قضات و مقامات قضایی در تصمیم‌گیری‌های مربوط به بازداشت موقت بسیار اهمیت دارد. تمامی افراد باید به صورت برابر و عادلانه مورد بررسی قرار گیرند و هیچ‌گونه تبعیضی بر اساس نژاد، جنسیت، مذهب، یا وضعیت اجتماعی آن‌ها وجود نداشته باشد.

۴. شفافیت^{۱۲} و اطلاع‌رسانی

بازداشت‌شدگان و خانواده‌های آن‌ها باید به طور کامل و دقیق از دلایل بازداشت، حقوق خود و فرایند قانونی مطلع باشند. شفافیت در اطلاع‌رسانی می‌تواند به کاهش سوءتفاهم‌ها و تقویت اعتماد عمومی به سیستم قضایی کمک کند.

۵. نظارت^{۱۳} و بازبینی^{۱۴}

استفاده از بازداشت موقت باید تحت نظارت مستمر و بازبینی منظم قرار گیرد تا از هرگونه سوءاستفاده جلوگیری شود. سازمان‌های مستقل و نهادهای حقوق بشری می‌توانند نقش مهمی در نظارت بر بازداشت موقت و بررسی شکایات و گزارش‌های مربوط به نقض حقوق بشر ایفا کنند.

۶. حمایت‌های اجتماعی^{۱۵} و روانی

بازداشت‌شدگان باید از حمایت‌های اجتماعی و روانی مناسب برخوردار باشند. ایجاد دسترسی به خدمات مشاوره‌ای و روانشناختی می‌تواند به کاهش تاثیرات منفی بازداشت موقت بر سلامت روانی و عاطفی افراد کمک کند.

بازداشت موقت یکی از ابزارهای قضایی مهم است، اما استفاده از آن باید با رعایت دقیق ملاحظات اخلاقی و حقوقی همراه باشد. احترام به حقوق بشر، عدالت و بی‌طرفی، شفافیت در اطلاع‌رسانی، نظارت مستمر و ارائه حمایت‌های اجتماعی و روانی از جمله اصول اساسی است که باید در فرایند بازداشت موقت مورد توجه قرار گیرد. با رعایت این اصول، می‌توان از سوءاستفاده از بازداشت موقت جلوگیری کرد و به تضمین عدالت و حقوق بشر در سیستم قضایی کمک نمود (۱۸).

ابعاد قانونی بازداشت موقت و عوامل ساختاری و قانونی

بازداشت طولانی مدت در ایران

قانونگذار به دو طریق با قرار بازداشت موقت برخورد کرده است، در بعضی از موارد آن را جایز یا در اصطلاح اختیاری دانسته و مواردی را تعیین کرده و به قاضی اختیار داده است تا در این موارد قرار بازداشت موقت صادر کند (۱۹).

در حقیقت در این موارد الزامی قرار بازداشت موقت می‌تواند تا صدور حکم بدوی امتداد پیدا کند، مشروط بر اینکه از حداقل مجازات تعیین شده فراتر نرود همچنین در مواردی که قرار بازداشت موقت اختیاری است، عمر این قرار نباید بیشتر از حداقل مجازات جرم باشد.

مطابق ماده ۲۳۸ قانون آیین دادرسی کیفری صدور قرار بازداشت موقت منوط به وجود یکی از شرایط ذیل است (۲۰):

آن‌ها شده است محکوم نمی‌شوند (۳۲). بسیاری دیگر به دلیل کمترین خطری که برای امنیت عمومی حتی پس از اثبات گناهشان ایجاد می‌کنند، مجازات غیر حبس را دریافت می‌کنند. بخش قابل توجهی از منابع دولتی سالانه اختصاص داده شده به حبس بازداشت‌شدگان پیش از محاکمه - تقریباً ۱۴ میلیارد دلار در ایالات متحده؛ و حدود ۲۶ میلیارد یورو توسط دولت‌های اروپایی (۳۳). این پولی است که می‌توانست برای مبارزه یا پیشگیری از جرم به طور مؤثرتری هزینه شود، مانند استخدام افسران پلیس بیشتر یا افزایش بودجه برای برنامه‌های رفاه اجتماعی (۳۴).

در سال ۲۰۱۵، مجمع عمومی سازمان ملل متحد دستور کار ۲۰۳۰ برای توسعه پایدار را تصویب کرد که از جمله به دنبال کاهش نسبت زندانیان در بازداشت موقت است (۸). گنجاندن بازداشت موقت در دستور کار توسعه جهانی یک شناخت سیاسی مهم از این موضوع در زمینه توسعه است و بر پیوند بین بازداشت موقت و توسعه اقتصادی تأکید می‌کند. بازداشت‌شدگان پیش از محاکمه اغلب شغل خود را از دست می‌دهند، مجبور به ترک تحصیل می‌شوند و از خانه‌های خود طرد می‌شوند. خانواده‌های آن‌ها از درآمد و فرصت‌های آموزشی از دست رفته رنج می‌برند، که تأثیر چند نسلی را ایجاد می‌کند که در آن فرزندان بازداشت‌شدگان کاهش سطح تحصیلی و درآمد کمتر در طول عمر را تجربه می‌کنند (۸).

بازداشت پیش از محاکمه و فساد می‌توانند پدیده‌های تقویت کننده متقابل باشند. سیستم عدالت کیفری که بیش از حد از بازداشت موقت استفاده می‌کند، مستعد فساد است و محیطی که با فساد مشخص شده است احتمالاً منجر به استفاده بیش از حد از بازداشت موقت می‌شود. فساد در مرحله پیش از محاکمه فرایند عدالت کیفری به طور نامتناسبی رواج دارد زیرا کمتر مورد بررسی قرار می‌گیرد و نسبت به مراحل بعدی فرایند عدالت در معرض صلاحدید بیشتری قرار می‌گیرد و اغلب شامل افراد کم دستمزد و عمدتاً پایین تر در سیستم می‌شود. سوء استفاده فاسد و خودسرانه از قدرت به طور نامتناسبی افراد را مجازات می‌کند، اعتبار سیستم قضایی را از بین می‌برد و حاکمیت قانون را تضعیف می‌کند. آسیب‌های متعدد مرتبط با استفاده (بیش از حد) از بازداشت موقت اغلب به هم مرتبط بوده و در تأثیر آن‌ها تجمعی است. به عنوان مثال، بازداشت موقت، شلوغی زندان را تشدید می‌کند، که پیامدهای منفی بهداشت عمومی و اثر جرم زایی بر زندانیان دارد. هر دوی آن‌ها توسعه اجتماعی-اقتصادی را از طریق بروز بیشتر بیماری و جرم تضعیف می‌کنند. توسعه و فقر خنثی شده، به نوبه خود، جنایت را تقویت می‌کند که ناامنی ایجاد می‌کند و تقاضاهای عمومی برای شیوه‌های بازداشت پیش از محاکمه سخت را افزایش می‌دهد.

نتیجه‌گیری

قرار بازداشت موقت شدیدترین قرار تامین کیفری است که منجر به بازداشت متهم می‌شود. بازداشت موقت می‌تواند تا مرحله صدور و اجرای حکم به طول بینجامد. این قرار هم در دادسرا صادر می‌شود و هم در

بازداشت‌شدگان به زندان روانه شوند، مدیران زندان وظیفه اصلی خود را نگهداری و بازپروری زندانیان محکوم می‌دانند و زندانیان پیش از محاکمه را گروهی می‌دانند که حبس آن‌ها موقتی است. در نتیجه، معمولاً فرصت‌های آموزشی، حرفه‌ای و شغلی مرتبط با بازداشت‌شدگان پیش از محاکمه فراهم نمی‌شود. در کشورهای فقیرتر، خدمات بهداشتی به ویژه در مراکز نگهداری ناکافی است. بی میلی برای ارائه درمان برای بیماری‌های عفونی که مستلزم یک دوره درمانی مداوم برای افرادی که در بازداشت موقت هستند، وجود دارد، چرا که بازداشت آن‌ها موقتی تلقی می‌شود، حتی اگر "موقت" طولانی مدت باشد (۲۸).

شرایط عموماً پدی که تحت آن بازداشت‌شدگان پیش از محاکمه در آن محبوس می‌شوند، اغلب یک هدف ابزاری را دنبال می‌کنند. در واقع پلیس و دادستان از دوره بازداشت پیش از محاکمه به عنوان فرصتی برای تشویق متهمان بازداشت شده برای همکاری با تحقیقات جنایی استفاده می‌کنند (۲۹). بخاطر اینکه بازجوها به دنبال اعتراف گرفتن از متهمان هستند، بازداشت‌شدگان پیش از محاکمه به ویژه در چند روز اول بازداشت در برابر آزار جسمی و روانی آسیب پذیرتر می‌باشند؛ این گونه سوء استفاده‌ها و شرایط به طور کلی اسفناک در بازداشت موقت، متهمان را وادار می‌کند تا به جرم خود اعتراف کنند و انتظار دارند به زندانی برای زندانیان محکوم منتقل شوند که در آن شرایط عموماً بهتر است (۳۰) حتی در حوزه‌هایی که آزار فیزیکی و شکنجه نسبتاً نادر است، بازداشت‌شدگان پیش از محاکمه در مقایسه با متهمان مشابهی که در انتظار محاکمه در آزادی هستند، با خطر بیشتری از محکومیت مواجه هستند (۳۱). بازداشت پیش از محاکمه اغلب به عنوان یک نوع مجازات عملی عمل می‌کند (۲۸). به ویژه در کشورهایی که به دلیل کمبود منابع یا سیستم‌های عدالت کیفری ناکارآمد، میزان محکومیت پایین است. این ممکن است در حدود ۵۰ کشوری که اکثریت زندانیان آن‌ها بازداشت‌شدگان پیش از محاکمه هستند، صدق کند. نتیجه نه تنها تعداد زیادی از افراد در بازداشت موقت، بلکه بی عدالتی و تخریب حاکمیت قانون است. شاید به طرز متناقضی، استفاده گسترده از بازداشت موقت امنیت عمومی را تضعیف کند. در سراسر جهان، زندان‌ها بیش از ظرفیت رسمی خود توسط حدود ۱٫۵ میلیون زندانی پر شده است. مشکل ازدحام زندان‌های جهان در اصل با نصف کردن تعداد بازداشت‌شدگان پیش از محاکمه حل می‌شود. ازدحام کمتر و تلاش متمرکزتر برای بازپروری زندانیان محکوم قطعاً تکرار جرم را کاهش می‌دهد. علاوه بر این، در حوزه‌هایی که بازداشت‌شدگان پیش از محاکمه جدا از محکومان، محصور نمی‌شوند، چنین اختلاط‌هایی خطر سوء استفاده را افزایش می‌دهد و می‌تواند اثری جرم‌زا داشته باشد. همچنین شواهدی وجود دارد که حاکی از آن است که بازداشت پیش از محاکمه - به ویژه مدت طولانی‌تری - به طور مثبت با احتمال اینکه بازداشت‌شدگان پیش از محاکمه دوباره مرتکب جرم شوند، مرتبط است.

پس همانطور که ملاحظه می‌کنید بازداشت پیش از محاکمه اغلب به طور غیر ضروری سیستم‌های عدالت کیفری را تحت تأثیر قرار می‌دهد. بسیاری از بازداشت‌شدگان به اتهاماتی که منجر به دستگیری و بازداشت

بدبینی ایجاد شده بعد از سال‌ها کار کیفری که خود به خود ایجاد می‌شود.

ارائه بولتن‌های آثار مخرب بازداشت و زندان برای قضات دادسراهای سراسر کشور (اعم از دادیار و بازپرس) توسط معاونت فرهنگی قوه قضاییه.

تقلیل بودجه تخصیص یافته شده برای بازداشت و اختصاص آن به مسائل فرهنگی.

الزام دادگستری‌های به ارائه آمار بازداشت‌شدگانی که راجع به آن‌ها قرار منع تعقیب یا حکم برائت صادر شده است.

الزام قضات به تشکیل جلسه مجزا و صرف زمان بیشتر برای تصمیم‌گیری در خصوص قرارهای تامین کیفری و ایضا الزام ایشان به نگارش علت انتخاب آن قرار تامین به خصوص در پرونده.

ایجاد و تقویت موسسات خیریه برای کمک به آن دسته از متهمین فاقد سابقه در جرایم مشخص، تا بتوانند وثیقه تعیین شده را تودیع نمایند یا کفیل معرفی کنند.

معاینه محل و تحقیق محل وقوع جرم در حداکثر موارد توسط ضابط قضایی به تنهایی نباشد.

ملاحظه‌های اخلاقی

در این پژوهش مروری با معرفی منابع مورد استفاده، اصل اخلاق امانت‌داری علمی رعایت و حق معنوی مولفین آثار محترم شمرده شده است.

واژه نامه

1. Crime	جرم
2. Social security	امنیت اجتماعی
3. Criminal fair	عدالت کیفری
4. Ethics	اخلاق
5. Justice	عدالت
6. Legal system	نظام حقوقی
7. Ethical consideration	ملاحظات اخلاقی
8. Temporary detention	بازداشت موقت
9. Illegal detention	بازداشت غیرقانونی
10. Fear	ترس
11. Respect to human right	احترام به حقوق بشر
12. Transparency	شفافیت
13. Supervision	نظارت
14. Revision	بازبینی
15. Social support	حمایت اجتماعی

دادگاه و قهراً منجر به بازداشت متهم می‌شود. قرار بازداشت موقت می‌تواند در دادسرا و مرحله تحقیقات مقدماتی توسط بازپرس، دادیار و اجیاناً دادستان صادر شود و نیز می‌تواند در دادگاه توسط رییس دادگاه یا دادرس علی‌البدل صادر شود. به عبارت دیگر این قرار علاوه بر مرحله تحقیقات مقدماتی، در مرحله رسیدگی نیز ممکن است صادر شود و حتی ممکن است در مرحله تجدید نظر توسط قاضی تجدید نظر صادر شود.

متأسفانه به کرات مشاهده می‌شود که این ظرفیت قانونی برای جلوگیری از فرار یا مخفی شدن متهم، دو جانبه عمل می‌کند و به جای اینکه برای امنیت جامعه مفید واقع شود خود محل آن قرار می‌گیرد و در واقع موجبات ظلم و بی عدالتی فراوانی می‌شود. بازداشت طولانی مدت غیر قانونی است و تبعات روانی متعدد مانند اضطراب، افسردگی، اختلال استرس پس از ضربه، اختلال مسخ شخصیت و حتی خودکشی را برای فرد بازداشت شده در بر دارد.

برای جلوگیری از مخاطرات بازداشت موقت باید ملاحظات اخلاقی مانند: احترام به حقوق بشر، ضرورت و تناسب، عدالت و بی‌طرفی، شفافیت و اطلاع‌رسانی، نظارت و بازبینی و حمایت‌های اجتماعی و روانی مورد توجه قرار گیرد. با رعایت این اصول، می‌توان از سوءاستفاده از بازداشت موقت جلوگیری کرد و به تضمین عدالت و حقوق بشر در سیستم قضایی کمک نمود.

در خصوص بازداشت‌های غیر قانونی در مرحله تحقیقات مقدماتی، دو عامل ساختاری و حقوقی در صدور قرار بازداشت موقت طولانی مدت غیر قانونی یا بی جهت مطرح هستند. عوامل ساختاری به معنای عواملی که به حوزه امکانات و تشکیلات دادگستری مربوط هستند می‌باشد و عوامل حقوقی به عواملی اشاره دارند که بیشتر به مسائل قانونی و یا رویه قضایی مرتبط هستند.

بر اساس تحقیقات عامل‌های ساختاری مانند: نبود پلیس ویژه قضایی، ضعف در ارائه آموزش‌های لازم جهت ارتقای مهارت‌های ضابطین، ضعف در مهارت‌های فنی بازجویان، ضعف در ارائه گزارش‌های کامل مورد نیاز، عدم دسترسی و به کارگیری فناوری‌های جدید، عدم وجود انگیزه کافی و تلاش موثر ضابطین در انجام تحقیقات و تخصصی نبودن حوزه فعالیت ضابطین بیشترین تاثیر را در بروز بازداشت‌های طولانی مدت دارند. در کنار آن عامل‌های قانونی مانند: کمبود نیروی انسانی (اعم از کادر اداری و قضایی) و طولانی بودن فرایند تحقیقات مقدماتی تا ارسال پرونده به دادگاه بیشترین میزان اثرگذاری بر بروز بازداشت‌های طولانی مدت دارد.

بنابراین پیشنهاد می‌شود:

کدهای اخلاقی در زمینه بازداشت موقت تنظیم و اجرایی شوند. ایجاد انگیزه و ترغیب قضات برای استفاده بیشتر از سه قرار تامین ابتدایی (افزایش حس اعتماد قضات به مردم جامعه) و کاستن از حس

References

- Coventry T. Pretrial detention: assessing European Union competence under article 82 (2) TFEU. *New Journal of European Criminal Law*, 2017; 8(1): 43-63. Doi: <https://doi.org/10.1177/2032284417699291>
- Baradaran Baughman S. (2017). Costs of pretrial detention. *Boston University Law Review*, 2017; 97(1): 1-29.
- Dhami M K, Van den Brink YN. A multi-disciplinary and comparative approach to evaluating pre-trial detention decisions: towards evidence-based reform. *European Journal on Criminal Policy and Research*, 2022; 28(3): 381-395. Doi: [10.1007/s10610-022-09510-0](https://doi.org/10.1007/s10610-022-09510-0)
- Wermink H, Light MT, Krubnik AP. Pretrial detention and incarceration decisions for foreign nationals: A mixed-methods approach. *European Journal on Criminal Policy and Research*, 2022; 28(3): 1-14. Doi: [10.1007/s10610-022-09519-5](https://doi.org/10.1007/s10610-022-09519-5)
- Khaghani Esfahani M. Critics on the compensation regime for "unjust imprisonment and detention" in Iran's legislative criminal policy. *Juridical Interdisciplinary Studies*, 2023; 3(2): 19-39.
- Moghadasi M, Gholizadeh E. Compensation from innocent arrested defendants in Iran and France Criminal Justice System. *Journal of Criminal Law Research*, 2018; 6(23): 81-111. doi: <https://doi.org/10.22054/jclr.2018.19929.1372>
- Martufi A, Peristeridou C. Towards an evidence-based approach to pre-trial detention in europe. *European journal on criminal policy and research*, 2022; 28(3): 357-365
- Schönteich M. The presumption of guilt: the global overuse of pretrial detention. New York: Open Society Justice Initiative. 2014.
- Martufi A, Peristeridou C. Pre-trial detention and EU law: Collecting fragments of harmonization within the existing legal framework. *European Papers: a journal on law and integration*, 2020; 5(3): 1477-1492
- American Psychiatric Association. Diagnostic and statistical manual of mental disorders. 12th ed. USA: APA Publication. 1980.
- West J. Effects of isolation on the evidence of detainees. In: Bell AN, Mackie RDA, eds. *Detention and security legislation in South Africa*, Conference Proceedings, University of Natal, Durban. 1985.
- Solomon P, Kleeman ST. Sensory deprivation. In: Friedman AM, Kaplan HI, Sadock BJ. eds. *Comprehensive handbook of psychiatry*. Baltimore: Williams & Wilkins, 1975.
- Beck AT. The development of depression. In: Friedman, Karz, eds. *The Psychology of Depression*. New York: John Wiley, 1974.
- Bendfeldt-Zachrisson. State political torture: some general, psychological and particular aspects. *Int J Health Services* 1985; 15(2). Doi: <https://doi.org/10.2190/ATJQ-WAFP-KEU6-3XDW>
- Coventry T. Pretrial detention: assessing European Union competence under article 82 (2) TFEU. *New Journal of European criminal law*, 2017; 8(1): 43-63. Doi: <https://doi.org/10.1177/2032284417699291>
- Barbu D. A General overview on the ethics of pre-trial detention. *Journal for Ethics in Social Studies*. 2020; 4(1): 9-20. Doi: [10.18662/jess/4.1/24](https://doi.org/10.18662/jess/4.1/24)
- Moazenadegan H, Gholami H, Zarghami C. Evaluation of pretrial detention considering to the presumption of innocence and equality of arms, in the Iranian-American legal system. *Journal of Criminal Law Research*, 2021; 9(34): 9-30. doi: <https://doi.org/10.22054/jclr.2018.33028.1703>
- Gholami M, Kalantari K, Goldouzian I, Esmaeili H. Islamic ethics and civil liability in compensating innocent prisoners: a comparative study of Iranian and American Law. *Ethics in Science and Technology* 2020; 15:6-12. Dor: [20.1001.1.22517634.1399.15.0.2.6](https://doi.org/10.22517634.1399.15.0.2.6)
- Lerman A E, Green A L, Dominguez P. Pleading for justice: Bullpen therapy, pre-trial detention, and plea bargains in American courts. *Crime & Delinquency*, 2022; 68(2): 159-182.
- Martufi A, Peristeridou C. The purposes of pre-trial detention and the quest for alternatives. *European Journal of Crime, Criminal Law and Criminal Justice*, 2020; 28(2): 153-174
- Morgenstern C. Pre-trial/remand detention in Europe: facts and figures and the need for common minimum standards. In *ERA Forum*, 2009; 9(4): 527-542
- Slough T, Fariss C. Misgovernance and human rights: the case of illegal detention without intent. *American Journal of Political Science*, 2021; 65(1): 148-165
- Willems A. The court of justice of the European Union's mutual trust journey in EU criminal law: from a presumption to (room for) rebuttal. *German Law Journal*, 2019; 20(4): 468-495. Doi: <https://doi.org/10.1017/glj.2019.32>
- Soleimani J, Goldouzian I, Rouhani Moghadam M. Political foundation and practical dilemma of compensation of innocent arrested persons in Iranian criminal process. *Journal of Criminal Law and Criminology*, 2021; 8(16): 289-313. doi: [10.22034/jclc.2021.125315](https://doi.org/10.22034/jclc.2021.125315)
- Goldoust Jouybari DR, Ibrahim Manesh M. Compensation from innocent arrested accused. *Journal of Legal Research*, 2018; 17(33): 55-72. doi: [10.48300/jlr.2018.65510](https://doi.org/10.48300/jlr.2018.65510)
- AghaBabaei Bakhshayesh A, Pakzad B, Mahdavi Sabet M, Rahmdel M. The necessity of revision both in the applicable test and in the relevant procedure concerning compensation for detention in the Iranian criminal procedure. *Journal of Criminal Law Research*, 2020; 9(33): 253-278. doi: <https://doi.org/10.22054/jclr.2020.50107.2065>
- Walmsley R. *World pre-trial/remand imprisonment list*. 3rd edition. London, UK: Institute for Criminal Policy Research, University of London. 2017.
- Human Rights Watch. Not in it for justice. How California's pretrial detention and bail system unfairly punishes poor people. New York, NY. 2017.
- Nowak M. (2009). Fact-Finding on Torture and Ill-Treatment and Conditions of Detention. *Journal of Human Rights Practice*, 2009; 1(1): 101-119
- Williams M R. The effect of pretrial detention on imprisonment decisions. *Criminal Justice Review*, 2003; 28(2): 299-316. Doi: <https://doi.org/10.1177/073401680302800206>
- Redpath J. *Constructing pre-trial detention indicators for African contexts*. Cape Town, South Africa: Civil Society Prison Reform Initiative. 2015.

32. Aebi, Marcelo F., Mélanie M. Tiago and Christine Burkhardt. SPACE I – Council of Europe Annual Penal Statistics: Prison populations. Strasbourg, France: Council of Europe. 2015.
33. United Nations. Transforming our world: The 2030 Agenda for Sustainable Development. New York, NY: United Nations. 2015.
34. Muntingh, Lukas and Jean Redpath. The Socio-economic impact of pre-trial detention in Kenya, Mozambique and Zambia. Hague Journal on the Rule of Law, 2018; 10(1): 139-164. Doi: [10.1007/s40803-017-0062-1](https://doi.org/10.1007/s40803-017-0062-1)